

**Izhaja**

vsak torek in petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovcu, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure popoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

# MIR

**Velja**

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

**Upravištvo „Mira“ v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

## Glasilo koroških Slovencev

Leto XXVIII.

V Celovcu, 27. sušca 1909.

Štev. 15.

# Volilci!

**V ponedeljek, dne 29. marca 1909**

oddajte vsi do zadnjega poštenega volilca glasovnice za sledeče slovenske in nemške krščansko-socialne

**kmečke kandidate:**

**Celovška okolica in Borovlje:**

**Janez Strukl p. d. Vende,**

posestnik na Tibičah.

in

**Anton Freithofnig,**

župan v Blatogradu.

**Velikovec in Dobrlavas: Pliberk in Železna Kapla:**

**Florijan Ellersdorfer,**

župan v Grebinju.

**Franc Grafenauer,**

državni poslanec na Brdu.

**Beljak, Paternion in Rožek:**

**Janez Vospernik,**

posestnik v Zgornjih Jezercih.

in

**Janez Hernler,**

župan v Šmartnu.

**Trbiž in Podklošter:**

**Jožef Skrbina, p. d. Kažin**

v Hudih dolih.

**Šmohor in Kotiče:**

**Adam Kofler,**

poštar v Št. Jakobu v Lesachtal.

**Volšperk, Št. Lenart in Št. Pavel:**

**Jožef Krampl,**

posestnik v Messensach.

in

**Konrad Walcher,**

državni poslanec v Celovcu.

**Gnilo nemškonacionalno stranko moramo poraziti in rešiti kmeta in delavca!**

**Vsi volilci do zadnjega na volišče!**

## Prevaljski Pristov - nemški kandidat!

**Leopold Pristov, prevaljski župan od milosti prevaljske gospode, je torej kandidat nemških nacionalec za kmetsko skupino. Tako se bere v tajni okrožnici „nemškega Volksvereina“, v kateri Pristova priporoča „als bekannt fortschrittlich und deutsch-freiheitlich gesinnt!“ Daleč jo je privozil Pristov! Kmetje pliberškega in kapeljskega okraja, dajte Pristovu odgovor, da ga bo pomnil! V pondeljek vse na volišče, da preprečimo zavraten naskok na naš najzanesljivejši volilni okraj! Naš kandidat je**

**Franc Grafenauer!**

## Pozor!

Zaupnikom kmetskega volilnega okraja Pliberk-Železna Kapla bodi še enkrat povedano, da se v pondeljek voli na vsak način Franceta Grafenauerja, četudi bi ta pri ožji volitvi v soboto zmagal. Držite strogo disciplino, kajti nasprotniki rujejo na tihem, kar je nevarnejše, kakor če bi se na dan pokazali. Torej vsi na volišče za Grafenauerja!

### Oslovske neumnosti

požirajo naši nemškutarji kot sveto resnico, če jih le v kakem nemškem listu berejo. Zdaj so si izmislili, da so Kranjci dali 10 ali celo 20 milijonov Srbom, da bi se ti mogli zoper nas vojskovati! Pa so taki tepci, ki to vnebovpijočo budalost še verjamejo. Če bodo nekega dne ti nemški hujskaški listi pisali, da je Drava začela nazaj teči, pa bodo tudi verjeli, četudi bodo z astnimi očmi videli, da to ni res. Kdor je s kurjo slepoto udarjen, mu pač ni pomagati!

### Ožja volitev!

Bitka v splošni skupini se dne 24. t. m. ni odločila. Nobeden kandidatov ni dobil nad polovico vseh 12.685 oddanih glasov. Dobili so: naš kandidat Grafenauer 5099, nemški nacionalc dr. pl. Metnitz 4919 in socialni demokrat Lukas 2576 glasov. Grafenauer je tedaj dobil od vseh treh kandidatov največje število, vključno temu, da so nacionalci v Celovcu delali kakor še nikdar poprej. Vključno temu je bila udeležba tudi v Celovcu slabejša kakor pri prejšnjih volitvah. Nam sta zlasti škodovala tržna dneva v Celovcu in Velikovecu in pa neizrečeno slaba pota po naših hribih in gorah, koder še danes do meter snega leži. Vsled tega smo prav v naših najtrdnjših občinah imeli najobčutnejše izgube. Ako bi ne bili zadnjega snega dobili, bil bi Grafenauer pri prvem naskoku izvoljen. Izid ožje volitve je odvisen od socialnih demokratov. Če bodo slovenski proletarci volili nemškega velekapitalista in aristokrata, potem je itak narobe svet. Če bo Metnitz izvoljen, bo pač poslanec od milosti socialnih demokratov. Posebno ponosen na tako zmago ne bo mogel biti. Naj se zgodi karkoli, mi in naši volilci bomo storili svojo dolžnost tudi v soboto. Če pademo, padli bomo časten!

Na vsak način pa bomo s podvojeno silo udarili v kmečkih skupinah prihodnji pondeljek. — Bog in narod!

## Volilno gibanje.

### Po prvem boju.

Prvi nastop dne 24. t. m. je končan in za nas ni nečasten.

1. V prvem volilnem okraju (Celovec-Velikovec) je prišlo volit 12.685 volilcev.

Grafenauer je dobil . . . . .	5099 glasov.
Metnic . . . . .	4919 "
Lukas . . . . .	2576 "

2. V drugem volilnem okraju (Št. Vid-Volšperk) je volilo 12.314 volilcev.

Kršč. socijalec Tatschl je dobil	4546 glasov,
nemškonarodovec Grösbauer . . . . .	4768 "
socialnidemokrat Riese . . . . .	2956 "

3. V tretjem volilnem okraju (Beljak-Rožek-Borovlje) je glasovalo 8289 volilcev.

Nemški nac. Brugger je dobil . . . . .	3261 glasov,
socialni demokrat Eich . . . . .	3102 "
Slovenec Turk . . . . .	1238 "
kršč.-soc. Nemeč Kaufman . . . . .	587 "

4. V četrtem volilnem okraju na Zgornjem Koroškem kraju je došlo 11.746 volilcev.

Kršč.-soc. Nemeč Hofer je dobil	4533 glasov,
nem.-lib. Nemeč Steinwender . . . . .	5428 "
soc. demokrat Gabriel . . . . .	1780 "

Noben ni dobil toliko glasov, kot naš Grafenauer! Krivični volilni red zabranjuje nam pot naših političnih pravic. Zato ne smemo odnehati, in ne bomo odnehati, predno prisilimo nemškutarke Slovence, ki nas zdaj prodajajo nasprotnikom, da se bodo spametovali ter volili za lastno kri in ne za sovražnika.

Št. Jakob v Rožu. Nemškutarji, takozvani napredni kandidati si k nam ne upajo. Kandidat Peter Brugger iz Beljaka nam je poslal samo svoj plakat, na katerem pravi, da naj le vsi njega volijo, ker on najbolj pozna naše gospodarske razmere. Kdo mu naj to verjame? Najslabša prede kandidatu Gailerju, p. d. Jegnerju. Ta je z žalostnim srcem izjavil, da bi sicer rad prišel sam med nas, pa so mu nemškutarji sami to odločno odsvetovali, ker so tukaj tla zanj zelo neugodna. In res je vse zoper njega, ker ga že predobro poznamo. On je svoje zmožnosti, pa tudi svojo ljubezen in skrb za kmeta najbolje pokazal takrat, ko je kot član komisije v zadevi naše paše na planini kar naravnost proti kmetom-posestnikom govoril in nam s tem prizadejal veliko škodo — grofu L. na dobro. Zato pa naj tudi sedaj gre glasove beračit h grofom in bogatinom, kmete pa naj pusti pri miru. Mi hočemo take poslance, ki imajo srce za kmeta in se ne bojijo tudi grofom povedati resnice v obraz. Zato bomo pa šli tudi kakor en mož volit raje J. Vospernika in J. Hernlerja, da s tem pokažemo, da smo se že davno naveličali slabega gospodarstva gnile nemškonacionalne stranke v naši deželi.

Št. Jakob v Rožu. („Kasaferzomlinga.“) Gornik se je zopet hotel pokazati svoji „gardi“; zato je sklical preteklo nedeljo, 21. t. m., „kasaferzomlingo“. Seveda je bila „kasa“, kakor navadno, le postranska stvar, poglavitna pa tokrat volitve. Pristop so imeli samo povabljeni. Gornik je med „svojimi“ vedno korajžen, in je tudi tokrat govoril veliko, povedal pa malo. Ko o „kasi“ ni vedel več kaj povedati, je začel o volitvah. Razume se, da mu je naš kandidat Vospernik na poti, in zato je mahnil najprej po njem. Potem pa je najtopleje priporočal kandidate, katere je postavila falirana nemškonacionalna stranka, a le bolj kratko. Gailerja je komaj omenil, tako da še nekateri vedeli niso, da kandidira. Slabo robo je pač težko ponujati, a kaj more Gornik zato, če Jegner hoče biti kandidat, dasiravno ve, da ga nikdo ne mara. — Upajmo, da mu 29. marec prinese zaslužen plačilo za njegovo vsiljivost. Zato vsi na noge za prava kmetska kandidata J. Vospernika in J. Hernlerja!

## Slovinci v sedanji politiki.

(Govor g. drž. poslanca dr. J. Kreka v Možici.)

Vpraševali boste, kaj ima Kranjec na Koroškem opraviti? Jaz sem vnet za to, da pride naša stvar tudi na Koroškem do veljave, ki mene ravno tako skrbi, kakor vas. Prišel sem tudi iz prijateljstva do Grafenauerja, ki ga imam rad. Grafenauer je eden najboljših slovenskih mož; njegovi nameni so čisti kakor zlato, nanj lahko v vseh rečeh zaupamo, njegov značaj je tak, da ga ima rad vsakdo, ki ga pozna. Zato rad žrtvujem eno nedeljo za Grafenauerja in za našo stvar. Mi in Slovenci na Koroškem smo en narod; zdaj pa vidimo, da se s Slovenci na Koroškem postopa, kakor z nepotrebnim otrokom, za katerega v hiši ni prostora, ki dobi le, kar drugim preostaja. Mi ne moremo dopuščati, da se bo Slovenec imel za manjvrednega. Naši ljudje plačujejo davek, kakor Nemci in Ogri, naši ljudje niso hlapci in Nemci niso gospodje! Mi ne jemljemo Nemcem ne pedi zemlje, kar pa imamo, to je naše, in od tujcev se ne damo sramotiti. Poskrbeti moramo, da pridemo iz sence na solnce tudi mi.

Postava nam je dala splošno volilno pravico: to pomeni, da nobeden nima več pravic, kot drugi, Nemeč jih nima več, kakor Slovenec in bogatin ne več, kakor siromak. Država bi morala nastopati za delavce, da dobe enakih pravic, kojih imajo drugi; nastopiti bi morala tudi za slovenske zanemarjene dežele, ali ta država drži le z Nemci.

Tudi socialni demokrati ne držijo z nami. „Mednarodni smo, ne bijemo se za narodnost,“ pravijo oni. A oni stvari ne razumejo, pijanec ničesar ne razume.

Zakaj pa morata biti tudi kmet in delavec narodna? Zakaj pa so poveljniki in višji častniki pri vojaki le grofje in baroni? Zakaj imamo v višjih službah povsod le nemške barone? Ker več veljajo! Delavec in kmet imata pravico zahtevati, da pride njuni otrok enako do veljave kot gosposki. Naša slovenska mladina se zapostavlja enkrat, ker je otrok delavca in kmeta, v drugo, ker je slovenska. Oboje moramo odpraviti, zato imata delavec in kmet dolžnost nastopiti, ter storiti, kar je treba, za svoje otroke.

Slovenski otroci se morajo na Koroškem učiti dveh jezikov, preden morejo vstopiti v srednje šole; nemškim tega ni treba! Naš otrok potrebuje najmanj eno leto več časa. Če tedaj socialnidemokrat pravi, ne brigamo se za narodnost, ga vprašaj: Kaj pa bo potem, če tvoji otroci, ker so Slovenci, ne pridejo naprej? In če ni pijan, ti bo moral reči: Prav imaš! Če pa je pijan, bo začel kričati, tudi tedaj bo kričal, če je plačan, da mora tisto misliti, kar so mu pravili drugi.

### Slovinci v državnem zboru.

V našem državnem zboru postavili smo Slovenci državne zadeve na nov temelj. Mi smo tam dosegli, da se v državnem zboru dela, da ni več stranke, ki bi le razgrajala, da se bo v kratkem času sklenila prekornostna postava radi živinskih kužnih bolezni; to je zasluga naših slovenskih poslancev. Ako bi se mi ne bili zvezali s Hrvati, s katoliškimi Čehi potem s Čehi sploh, tako da je nas zdaj 125, bi državni zbor ne bil mogel več delati. Zdaj so se Čehi spametovali in da se z njimi govoriti.

Sklenila se bo še druga prevažna postava, ki ima preurediti hišni davek. Od hiše morajo ljudje plačevati davek in doklade. Ako ima kdo 100.000 K v denarju, jih lahko prikrije, hiše pa ne moremo skriti, če bi bila še tako strgana. Sklenili bomo, da bodeta zadnja dva razreda, ki obsegata hiše z enim in dvema prostoroma, za stanovanje davka prosta! Taka postava bi se ne bila mogla skleniti, ko bi ljudje v državnem zboru bili le kričali. Zdaj pa se bo sklenila ter bo ljudem davčno breme zelo olajšano.

Silno važna bo postava za ljudsko zavarovanje. To postavo spravili smo mi v odsek. Bili smo tedaj na strani socialnih demokratov. Dokler se gre za dobro stvar, gremo z vsakim, a pazili bomo, da nas ne opehari, in slaba tovaršija je včasih zelo nevarna.

Socialno zavarovanje bo za naše ljudstvo silnega pomena. Nekaj ljudi je, ki govorijo zoper to zavarovanje; kadar bodo dosti poučeni, sprevideli bodo, da nam je zavarovanje neobhodno potrebno. Če je delavec za starost preskrbljen, kje pa hoče potem kmet dobiti zase ljudi? Zbežal bo še sam s kmetije in šel med delavce. Naše občine se radi stroškov za uboge ne morejo gani; če za te država poskrbi, lahko občina porabi svoje dohodke za druge potrebe.

V državnem zboru smo tudi vedno naglašali, da bi se naj vojaštvo v kmetijstvu poučevalo. Če so vojaki v krajih, kjer se nahajajo vzorna posestva, naj se jih vodi tja, da bodo kaj videli!

Vsako leto naj bi se tudi že o Veliki noči moštvo povedalo, kje se lahko dobe službe? To nam oskrbi naša vojaška uprava. A kmetje morajo tudi naznaniti, koliko potrebujejo delavcev. Z Grafenauerjem se o teh rečeh lahko dogovorite.

Zdaj tudi vladi lahko kažemo, da imamo zastopnike Slovencev iz vseh dežel, na katere ljudstvo zaupa. Če pa Grafenauer zdaj ne zmaga, bodo nasprotniki rekli, da ljudstvo vanj ne zaupa; Grafenauerju bi vzeli veljavo in z njim tudi nam. Naša stvar je skupna.

### Državna sredstva.

Naše ljudstvo potrebuje sredstev za svoj razvoj. Teh ne bomo dobili po državnih pisarnah, te nas ne bodo rešile. Potrebujejo sredstev za dobre šole: za kmetijske šole, za gospodinjke, za obrtne in druge šole. Ljudstvo potrebuje pomoči, ker lastna moč ne zadošča. Potrebujejo denarja za ceste, za železnice, če imamo denar, ukrotimo tudi uradnike, delati bodo morali, kakor jim ukažemo. Da pa se to doseže, moramo imeti veljave v državnem zboru, če pa ni državnega zbora, delajo uradniki, kar se jim poljubi.

### Avstrijski jug.

Država je za naše južne dežele storila le, kar je morala storiti, da pride do morja, vse drugo se je popolnoma v nemar pustilo. Naša slovenska dežela pa je ravno raditega tako važna, ker leži ob morju. Če gremo na Nemško, vidimo, da so pomorske dežele najbolj napredne, ker jim po morju prihajajo sredstva, po morju se odvažajo in pravažajo blago, po morju je država zvezana z drugimi državami, morje je najcenejša cesta. Kdor ima moč na morju, je vladar, in Angleška je vladarica sveta, ker obvladuje vsa morja. Ako bi

imela Avstrija dosti razuma, bi morala skrbeti, da naše pomorske dežele napredujejo, a našemu ljudstvu niti ljudskih šol ne privoščijo! Če bi se bil za nas storil vsaj del tega, kar se je storilo za Češko, bi bilo naše blagostanje veliko.

Za obrt je ob naših vodah mnogo priložnosti, a v nemar se pušča vse! Dajmo našim ljudem dela v domovini in ne bodo več hodili v Ameriko.

#### Nevarnost ob mejah.

V veliki nevarnosti smo nasproti Italiji. Mi Italije ne sovražimo, ali Lahji so naši nasprotniki, imeli bi radi polovico Tirolske in marsikaj drugega! Kdo pa brani našo zemljo? Naš kmet in naš delavec jo branita, in če bi jo naši ljudje ne branili, kdo potem? Danes je ljudstvo svojemu cesarju še iz srca vdano, a če gre tako naprej kakor doslej, ne vemo, kaj poreče tretji ali četrti rod, ki pride za nami? Morebiti bi rekel, da mu bo — vse eno!

#### Srbija.

Zakaj pa nas Srbija sovraži? Zakaj nas sovražijo deloma tudi Hrvati? Zakaj pa se ti zvezavajo s Košutom zoper našo monarhijo? Ker naša država slovanski jug popolnoma zanemarja. Ko bi imeli mi Slovani, kar potrebujemo, bi se Srbi zoper nas ne borili, marveč bi rekli, da se jim v Avstriji godi boljše, kakor v Srbiji. Zdaj pa se Srb boji, da ne bi prišel pod Avstrijo, in vzrok temu je naša nesrečna politika, ki naše dežele zatira: To je nemškoliberalna politika, ki nas sovraži. Ta politika je kriva, da nimamo prijateljev, kjer bi jih lahko imeli, in če pride do vojske, kriva je le ta politika.

Kadar pridemo v državi do moči, da se bomo mogli prosto gibati, Nemcem ne bomo vzeli ničesar. Kadar se bodo naši ljudje smeli v državi prikazati, prišlo bo mišljenje tudi v Srbiji drugačno.

#### Slovinci za evropski mir.

Dvakrat smodelali pot za mir. Ko se je šlo za to, da se Srbiji dovoljuje uvažati v Avstrijo vsako leto meso 80.000 zaklanih volov, je Grafenauer zastopal strogo kmečko stališče. Jaz sem glasoval za pogodbo. Če me raditega danes vržete vun, bom zunaj. A pomislimo, mobilizacija stane vsaki dan milijone kron, če pridemo v vojsko, bo stala tisoče milijonov! Kdo pa naj to plača? Naši ljudje! Zato smo rekli, da se zdaj Srbija ne sme izzivati, škoda, če pride do vojske, bo prevelika, bo neprimerno večja, kot če se uvažuje nekaj srbskega mesa. A nima vsak poslanec poguma, to povedati, kot poslanec moram nekoliko več umeti, kakor drugi ljudje, nastopati moram, kakor mi ukazuje vest, ljudje pa potem naj storijo, kar hočejo.

#### Zoper vlado.

Mi smo zoper sedanjo vlado, ker sta v nji Stürgk in Hohenburger. Ta dva Gračana ne bode ta nam županila. Bala se bode ta sicer, nam kaj storiti, a ta dva gospoda si domišljujeta, da poznata naše razmere, ker prebirata „Grazer Tagblatt“! In kadar se ministri razgovarjajo, bota rekla, da poznata razmere, o katerih ne vesta ničesar, tako malo, kot o deželi na mescu. Nemški narodovci ali liberalci naših dežel ne poznajo. Ko bi bila ta dva ministra iz Češke doma, bila bi navadna nasprotnika, tako pa sta nam nevarna.

#### Nemci so krivi mrznje na Srbskem.

Voditelju nemških liberalcev, dr. Pergeltu, sem povedal: „Vi Nemci ste mnogo zakrivili, da so stvari v Srbiji prišle tako daleč. Ko so se Srbi borili zoper Turke, ste jih zasmehovali kot svinjske pastirje, Rumune in Grke pa ste hvalili, ker so na Pruskem in Nemškem iskali princev za svoje prestole. Srbi pa so si poiskali domačina in zasmehovali ste jih. K Ašanti — zamorcem — pošiljate ljudi, da proučujejo tamošnje razmere, da bi se pa brigali za usodo slovenskih manjših narodnosti, ki žive z vami skupaj, to vam še na misel ne pride. Ali to ni sramotno? Mi poznamo vaše razmere, vi pa ste o naših popolnoma nevedni.“ In rekel sem Pergeltu: „Ko bi vedeli, kako se je naše ljudstvo spremenilo, koliko prebira, kako se zanima za javne zadeve, spoznali bi, da smo mi iz lastne moči postali najbolj olikano ljudstvo v Avstriji. Hohenburger in Stürgk pa bosta o Slovincih rekla, to so ljudje, ki pobijajo okna in Hohenburger bo morebiti še trdil, da smo narod, ki žre ljudi.“

#### Vojaški novinci.

Minuli petek se je šlo za dovoljenje vojaških novincev. Čehi so rekli: Vladi ne smemo dovoliti ničesar! Mi smo jih prepričali, da se morajo vojaki dovoliti. Preti nam vojska, morebiti jo preprečimo, če kažemo, da smo složni in močni. Ako pa kažemo, da smo razprtji, dobil bo sovražnik pogum, če pa vidi našo moč, si bo vojsko še pre-mišljeval.

Naši socialni demokrati pa kriče: Proč z vojaki, mi nočemo vojske! Tudi mi je nočemo, a tudi pijancev nočemo, goljufov nočemo kar je slabo, hočemo odpraviti, želimo, da bi bili vsi ljudje čisti, kakor sv. Alojzij, svetli kakor zlato in modri kakor Salomon. Ali s postavami se to ne da doseči.

#### Socialni demokratje.

Politika socialnih demokratov je grda; dobre postave hočejo; zato smo tudi mi! In tako, da ljudje pravijo, da sem tudi jaz socialen demokrat. A socialno-demokratska politika je le hinavščina. Ljudem pravijo, da bodo delali postave, a ljudstvo naj tudi ve, kdo postave dela? Država jih daje. Kako pa naj država obstoji brez davkov in brez vojakov? Kdor pa hoče imeti postav, a države noče, je hinavec. Tako se sleparijo ljudje.

Če pa hočemo pametno politiko, moramo reči: Razmere se dajo zboljšati, a država mora dobiti, kar potrebuje in tudi cesarju se mora dati kar mu gre. Cesar potrebuje vojake, da more državo braniti. Zato socialnodemokratska stranka ne more imeti veljave; uničila se bo, ropotala bo, a nevarna ne bo nikoli.

#### Za delavce.

S svojim mirovnim predlogom smo koristili tudi delavcem. Kaj pa naj delavec počne, če ni dela? Na Balkanu preti vojska, tekstilna industrija trpi, ker je izvoz blaga prenehal, v nekaterih tovarnah delajo le še dva ali tri dni v tednu, to delavca boli! Mi moramo skrbeti tudi za delavca, da dobi dela, če pa nastane vojska in se zapro meje, kam naj denemo svoje blago? Pametne politike potrebujemo, ki je socialni demokrati ne poznajo. Oni hočejo ljudstvo le naloviti za svojo organizacijo, potem pa jim je vse eno, če so kaj pametno, ali nespametno napravili. Njim je le zato, da dobe dosti ljudi za svojo stranko, nam pa bi bilo ljubše, da bi nobene stranke ne bilo, če bi bili ljudje le srečni in krščanski. Ljubo bi mi bilo, če ne bi bilo stranke, ker pa razne stranke uganjajo neumnosti, moramo nasproti njim varovati svoje.

Ljudje volijo poslanca, da jih zastopa; da pa volilce zastopa, mora pristopiti poslanec stranki, ki ima kaj politične moči. Socialni demokrati imajo 89 poslancev; ta stranka bi danes lahko imela enega ali dva ministra; ti ministri bi imeli pod seboj uradnike in bi lahko veliko storili za delavce. A glasovati bi morali za davke in vojaške novince. Ali oni nočejo države, nočejo vojakov, nočejo vlade. Taka stranka ne more napredovati, ona živi le ob nezadovoljnosti ljudi, in ta nezadovoljnost je bolezen, za katero morajo poginiti vse radikalne stranke. Če se v državnem zboru le kriči, razpade zbor in dijete so izgubljene. Zato je socialnih demokratov preveč v državnem zboru, ker toliko ljudi ne sme kričati. Ko bi bili ti ljudje pametni, bi sprevideli, da se Boga ne more odstaviti in vseh duhovnikov ne poobesiti. Če bi pa hotela socialna demokracija delati, ne bi imela svojim ljudem le praviti: „Delajte polom,“ reči bi morala: „To hočemo doseči.“ Potem bi parlament deloval, socialna demokracija bi pa izginila. Socialna demokracija

nekaj pričakuje, kar se nikoli ne bo izpolnilo, mi pa smo na stališču, da vlado hočemo! Dajte vi slovenskemu elementu v državi novih moči, potem bomo mogli vladi povedati, kako se more Slovincem pomagati, kako se more dati kmetu in delavcu na domačih tleh poštenega zaslužka.

## Oslovski kašeli

jenja z uživanjem SCOTT-ove emulzije. Zdravniki, babice in stariši pripoznavajo to s tisoči potrdili.



## SCOTT-ova emulzija

pomaga z intenzivno močjo, ki izvira iz najboljših sestavin in iz izvirnega SCOTT-ovega ravnjanja. Splošno zdravje se zboljša že po porabi prve steklenice SCOTT-ove emulzije.

Pristna le s to znamko — z ribičem — kot z jamstvenim znakom SCOTT-ovega ravnjanja.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vin.

Dobiva se v vseh lekarnah.

## Kaj je novega po svetu.

„Schichtovo milo“ z jelenovo znamko je popolnoma brez škodljivih snovi. S tem se ohrani perilo kakor novo in se prihrani mnogo denarja.

#### Krč

polajšujejo, odvajanje urejajo, prebavo pospešujejo pri nas vsak čas Feller-jeve odvajalne Rabarbara-kroglice z znamko „Elsa-kroglice“ 6 škatlic franko 4 K. Naročajte pri E. V. Fellerju v Stubici, Elsa trg 67 (Hrvatsko). Vlado.

Pomlad se bliža in prazniki bodo tukaj, in marsikatero srcece se zaraduje nad krasnimi oblekami, katere je mogoče poceni dobiti pri češki tvrdki Fr. Mejdri, strojna tkalnica in razpošiljalnica v Usti nad Orlici, Hutvald št. 50, katera ima v zalogi moderno pomladansko blago in ceFRE za obleko in bluze. — Bale za neveste. — Podpirajte češko industrijo in pišite po vzorce!

Za „Narodno šolo“ v Št. Jakobu v Rožu so darovali:

Koroški slov. duhovniki 400 kron. Jože Fuger, župnik v Št. Janžu, 2. Franc Šlihar v Št. Petru 6. Martin Trunk v Št. Petru 2. Kompanjca v Lešah 2. Hranilnica in posojilnica v Zilski Bistrici 50. Mohorjani na Viču pri Ljubljani 12. Mohorjani na Jesenicah 28. Šimen Lederer na Reki 5. Iz Škocijana v Podjuni 10. Neimenova v Velikovu 5. Miha Keršic, trgovec v Št. Jakobu, 200. A. Vute p. d. Rohar v Pogrčah, 5. Mohorjani v Rožeku 1-80. Hranilnica in posojilnica v Št. Lenartu pri sedmih studencih 20. Vinc. Poljanec, župnik v Škocjani, 50. Hranilnica in posojilnica v Št. Štefanu na Zili 50. Skupaj 848 kron 80 vin.

Najiskrenejša hvala vsem blagim darovalcem!

Matej Ražun, župnik.



Najvišji plodovi

so dosegljivi.

**Ceres**-jedilna mast  
je nedosegljiva

glede na dober okus, trdnost,  
nizko ceno in izdatnost.

Loterijske številke 20. sušca 1909:

Gradec	66	65	78	83	90
Dunaj	8	16	62	86	45

Tiskarna družbe sv. Mohorja  
se v ljudno priporočila za natisovanje vizitnic,  
pismenih zavitekov itd. po najnižjih cenah.

Kupujte  
narodni  
kolek.

Priporočujemo našim družinam  
**Kolinsko cikorijo.**

Zahtevajte „Mir“ po vseh gostilnah!



**V kuhinji in hiši**

se čisti les in kamen, najfinejše in najmočnejše tkanine, kakor tudi vse, kar se pere, najizbornejše s

**Schicht-ovim**  
milom,  
za katerega čistočo se jamči s 25.000 K.

**Spričevalo.**

Spodaj podpisani potrjujem sledeče: Gospod **Anton Arčan**, stavitelj umetnih mlinov in žag pri Sv. Jurju ob južni železnici, napravil mi je mojo žago z dvema gatroma, enim sekolarjem, z mlinom na dva para kamnov, mlatilnico in slamo-reznilo itd. vse na vodno silo, vse po najnovšem modernem sistemu; vsled tega sem mu toplo hvaležen za njegovo izborna delo in ga vsakomur v ti stroki toplo priporočam.

OKONINA, 15. kimavca 1907.

**Ignac Zavoloušek,**  
veleposestnik v Okonini v Savinjski dolini.



**OVES**

(„Willkomm“).

Ta težki oves obrodi v vsaki zemlji, je najbolj rodovit in najprej dozori. Zraste visoko in daje prav dobro slamo za krmo, na njivi pa se ne vleže. Ker se ta oves na redko seje, zadostuje 60 kil za eno oralo. — Podpisano oskrbnišvo pošilja 25 kil za 9 K, 60 kil za 17 K, 100 kil za 32 K z vrečo vred. Vzorci po 5 kil s pošto franco proti 3 K 20 vin. predplačila.

**Oskrbništvo graščine Golič**  
pri Konjicah (Gonobitz), Štajersko.

**Proda se posestvo**

na Jamnici št. 26, občina Št. Danijel. Ima lepo, solčno lego, obilo sadja, precej leša, hišni mlin ter obsega 82 oralov zemljišča. Več pove **Jakob Lisnik**, kmet v Št. Danijelu, pošta Prevalje.

**Osrednjo kurjavo in vetrnike**

vseh sestav proizvaja  
češki specialni zavod:  
Tovarna strojev

**Jan Štětka**

Praga, Kralj. Vinogradey,  
Fričova ul. 892.

Posebnost: Stavbe železnih steklenikov  
in tehniških dvigalnikov za toplo vodo.

Osrednja kurjava iz štedilnika  
skozi stanovanja z 2, 4 do 6 sob.  
Železne konstrukcije mostov, streh  
itd.

**Esence**



za takojšnje sigurno narejanje vseh opojnih pijač, finih namiznih likérov in specialitet pošiljam v brilantni kakovosti. Poleg tega ponujam

ocetove esence 80% kem. čiste, za narejanje hudega jesiha. Recepte in plakate se priloži zastoj. Cenike pošiljam franco.

**Karol Filip Pollak,**  
tovarna esene,  
Praga, Marijine ulice 8.

(Solidni, strokovni zastopniki se iščejo.)

**Najboljši češki vir za dobavo.**



**Ceno posteljno perje!**

1 kg sivnega, izpukanega perja 2 K, boljše 2 K 40 vin.; polbelega 2 K 80 vin.; belega 4 K, belega puhastega 5 K 10 vin.; 1 kg najfinejšega, snežnobelega, izpukanega 6 K 40 vin., 8 K; 1 kg sivnega puha 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejšega prsnega puha 12 K. Ako se kupi 5 kg, poštnine prosto.

**Izgotovljene postelje** iz gostonitkastega rdečega, višnjevega, belega ali rumenega nankina, dobro napolnjene, tuhnja, 180 cm dolga, 116 cm široka, z dvema blazinama, vsaka 80 cm dolga, 58 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpežnim puhastim perjem 16 K; napolnjen 20 K, puh 24 K; posamezne tuhnje 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50 vin., 4 K. Pošiljam po posteljni povzetju od 12 K dalje poštnine prosto. Dovoljeno je zamenjati ali vrniti, ako se plača poštnina; če blago ne ugaja, se denar povrne. **S. Benisch, Deschenitz, št. 794 (Češko).**

☛ Cenik brezplačno in poštnine prosto. ☚



Patentirane, same ob sebi delujoče **škropilnice „Syphonia“**

za vinograde in hmeljnike

za zatiranje sadnih škodljivcev, proti boleznim na perju, za odpravo predenca in divje sorčice itd.

Same ob sebi delujoče, nosljive in prevozljive brizgalnice

za 10, 15, 60 in 100 litrov tekočine, s pripravo za mešanje na petrolej ali brez nje. Zahtevajte podobo in opis, katere vam pošlje

**Ph. Mayfarth & Co.**

tvornice strojev, specialna tvornica vinskih stiskalnic in strojev za izkoriščanje sadja.

Odlikovana z nad 620 zlatimi in srebrnimi medaljami.

**DUNAJ, II./1, Taborstrasse št. 71.**

Natančni ilustrovani ceniki zastoj.

Zastopniki in preprodajalci se iščejo.

**? Imate li doraslo hčerko ?**

Naročite takoj najcenejše in najlepše tkalinsko blago lastnega izdelka, kakor

Zahtevajte vedno

**novo izbiro**

z narodnim kolkom 1 kos 23 m za

**K 16-**

**cefire**

damaste, gradle, flanel, kanafase, najmodernejše blago za damske obleke itd. za tovarniško ceno pri tvrdki:

**Frančišek Mejdr**

strojna tkalnica in razpošiljalnica v Usti nad Orlicí, Hutvald št. 50, Češko.

Pišite po vzorce

**Bale za neveste**

**! podelite ji veselje in kupite ji balo !**

**Največja trgovina te stroke v Celovcu.**

**Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, vedno najnovjši izbor.**

Zaloga je stalno v vrednosti 1/4 milijona kron. Za prodajanje na debelo oddajam blago trgovcem po tovarniških cenah.

Zaradi posebno velikega nakupa poletnega blaga bodem letos po zelo nizkih cenah prodajal, t. j. brez konkurence, ker se je tudi cena pri blagu znatno znižala.

Imam za ženin in neveste zmerom veliko zalogo in najlepše blago na razpolaganje.

☛ Vsi uslužbenci govorijo slovenski. ☚

**Anton Renko,** lastnik trgovine,  
Celovec, vogel Kramarjeve ulice in Novi trg.

**Urh Primšic, Celovec,**

Pernhartgasse št. 10., nasproti hotela „Sandwirt“, priporoča se slavnemu občinstvu za izdelovanje različnih oblek. Ima bogato zalogo modernega blaga. Delo vestno, cene nizke. Za lepo pristojanje se jamči.

Velika zaloga najboljšega

**istrijsanskega vina,**

iz najboljših, že iz rimskih časov slavnih rimskih goric med Isolo in Piranom, prodaja po najnižji ceni od 56 litrov naprej

**Anton Rebec,**

posestnik in vinski trgovec, Št. Peter na Krasu.

**Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu**

**Akcijski kapital K 2.000.000.**

Denarne vloge obrestujemo po

**4 1/2 %**

od dne vloge do dne vzdiga.

☛ **Kolodvorska cesta št. 27.** ☚

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurznim izgubam.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicije.

☛ Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila. ☚

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turske srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.